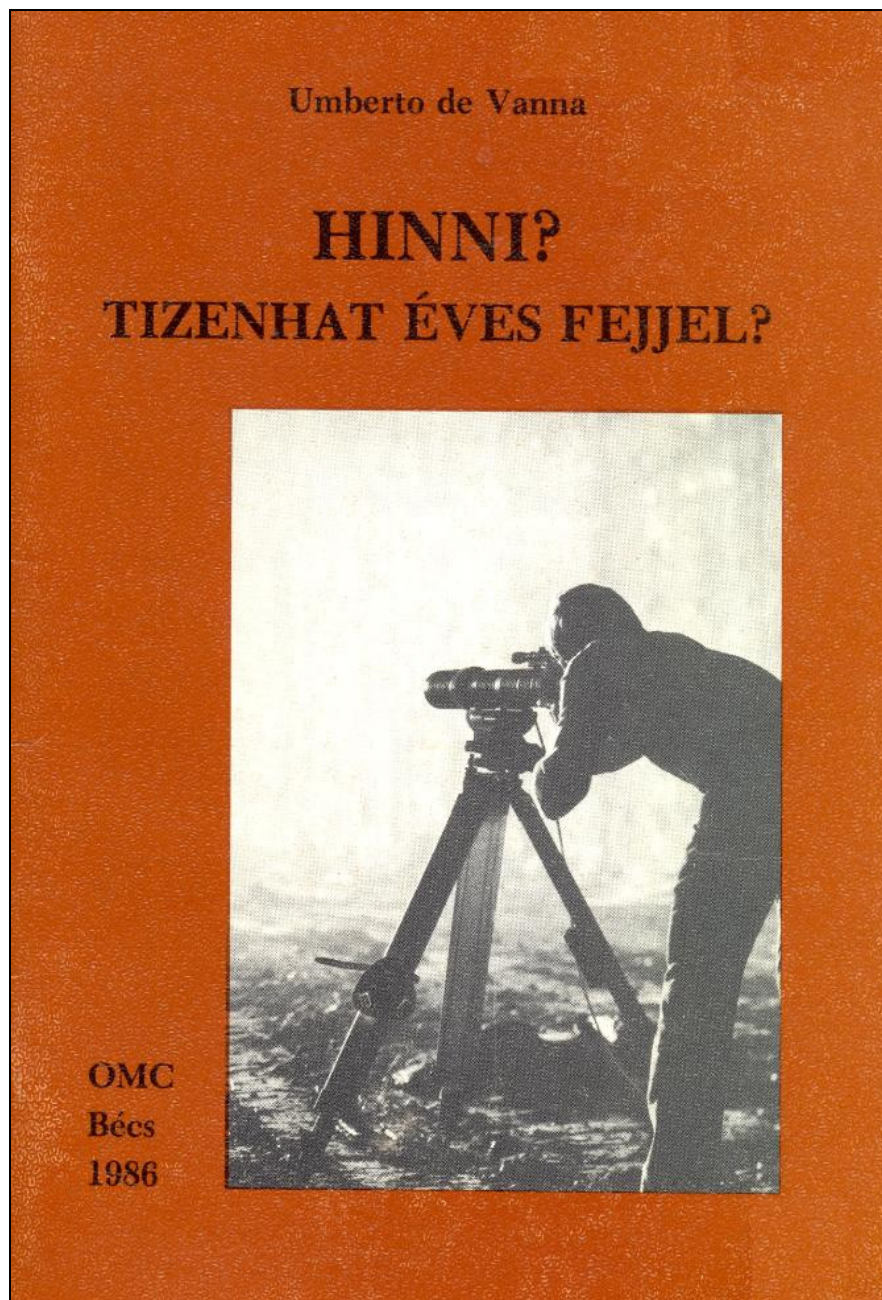

Umberto de Vanna Hinni? Tizenhat éves fejjel?

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Umberto de Vanna
Hinni? Tizenhat éves fejjel?

Egyházi jóváhagyással

A mű eredeti címe és kiadója: Umberto de Vanna, La fede a 16 anni (Dossier Adolescenti Nr. 4), Elle Di Ci, Torino, 1981.

Fordította: Marietta Falchetto

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet 1986-ban jelent meg az Opus Mystici Corporis kiadásában. Az elektronikus változat Valentiny Géza prelátus úr, az Opus Mystici Corporis vezetője, engedélyével készült. A füzetet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog az Opus Mystici Corporisé.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Ajánlás	4
I. rész: A tények – Az Isten-probléma	5
Szeretnék tegeződni Istennel.....	5
Meggyőződésből hinni.....	5
Ideje, hogy „föltankoljunk”	6
Beszéld meg barátaiddal	7
II. rész: Összehasonlítás – Hited kivizsgálása	8
A lélek mélységében	8
Továbbjutsz-e vagy megbuksz a hit iskolájában	8
Miért nem hisz, aki nem hisz?	9
A „gyerekes hit”	10
„Végeztem a hittel”	10
Isten nem ilyen.....	11
A „harmadik út”	12
Az új hit.....	12
Beszéld meg barátaiddal	13
III. rész: Válassz! Keresztény kerestetik.....	14
A kereszténység mint kaland	14
A személyes hit felé.....	14
Miért döntöttek a hit mellett?.....	15
Elfogadom a hitet.....	16
Lassan fölfedezem Istent.....	17
Tiszta lappal kezdheted.....	18
Beszéld meg barátaiddal	18
Apostollá lenni	18
Beszéld meg barátaiddal	19

Ajánlás

„Nap mint nap tapasztaljuk egy nálunk nagyobb lény jelenlétének tüneteit. A valóság nem ér véget ott, ahol látóköriünk: az eseményeken túl, fejünk fölött van Valaki, aki minden lénynek életet ad. Megismerhetjük? Kapcsolatot teremthetünk Vele?

Isten nincs messze azoktól, akik Őt őszinte szívvel keresik. Minden ember az ő képmása, magában hordja elrejtve az Utána való vágyakozást és képes figyelni szavára és fölismerni az Ő jelenlétét.” (Olasz katekizmus)

„Azt az embert, aki Istennel találkozik, két különböző érzelem tölti el. Észreveszi, hogy Titok előtt áll, mely nagyobb nála.

Ha viszont őszintén hallgatni kezdünk rá, észre vesszük, hogy Isten nem távoli lény.

Jelen volt már történelmünkben és jelen van életünkben.

Értünk és velünk munkálkodik.” (Olasz katekizmus)

A serdülőkor az az időszak, amelyben minden választásunkat újra meg kell gondolnunk és helyben kell hagynunk. Ez vonatkozik hitünkre is.

Ez a füzetecske segíteni akar neked, hogy hitedet újra átgondold és tudatosítsd, és így keresztény életcélod új gyökereket verjen.

I. rész: A tények – Az Isten-probléma

Szeretnék tegeződni Istennel

► Simone de Beauvoir, francia író meséli, hogy tizenöt éves kislány korában egyszer s mindenkorra megoldotta Isten létének problémáját. Odaállt egy óra elé és megparancsolta Istennek, hogy öt percen belül mutassa meg magát. Isten természetesen nem engedelmeskedett, és erre Simone teljes biztonsággal eldöntötte, hogy Isten nem létezik, és nem is gondolt rá többé soha.

Ez előttünk furcsának vagy ostobának tűnhet, de nem az. Tizenöt éves korban fontos, hogy tudunk-e „továbbra” is hinni, és Simone ezt a problémát drasztikusan akarta megoldani: Isten kihívásával.

► Ki előbb, ki utóbb, de végül is minden fiatal fölteszi ezeket a kérdéseket: „Ha van Isten, miért nem mutatja meg magát? Miért nem tesz igazságot és változtatja meg a világot?”

„Tizenöt éves vagyok és én is fölteszem ezeket a kérdéseket. Manapság nehezebb hinni, mert nem fogadjuk el felületesen a hitet, hanem érteni akarjuk, teljes meggyőződéssel akarunk hinni. Talán korunk ébreszt kétségeket, mert arra hajlik, hogy eltörölje a régi értékeket és eszményképeket anélkül, hogy helyettük újakat talált volna. Bennünk is van bizonytalanság, kétség, várankozás. De nincs igazi hit ott, ahol nem vetődnek föl kérdések.” (Sandra)

Meggyőződésből hinni

► Isten és a hit problémájával szemben manapság nem is kevesen hártják el maguktól ezeket a kellemetlen és kényelmetlenül nehéz gondolatokat. Van olyan is, aki félvállról beszél róla, szinte tréfával akarja elütni a kérdés komolyságát:

„Nem láttam még Istent, de szívesen találkoznék egyszer vele...”

„Személy szerint nem hiszek Istenben, de ha véletlenül mégis létezne, hát annál jobb.”

„Isten? Néha álmomban előfordul, hogy találkozom vele. Sőt beszélek is hozzá. De mivel sötét van, láthatatlan lény marad.”

► Mások számára a hit fárasztó drámát jelent és a kétségek gyötrő kínokká lesznek:

„Hogy őszinte legyek: utálok mindent! Minden az idegeimre megy, még Isten is. Isten! Végtelenül messze érzem őt. Talán csak a papok emlegetik. Soha nem hallok róla otthon vagy az iskolában, hacsak nem a hittanórán! Így hát természetes, hogy távol érzem magam tőle... vagy egyáltalán nem érzem sehol.” (Matteo)

► F. Nietzsche mesél egy bolondról, aki egy ragyogó reggelen égő lámpával szaladgált a piacon és ezt kiáltotta mindenkinek: „Istent keresem, Istent keresem!” És mivel sokan voltak ott, akik nem hittek Istenben, jót nevettek rajta. Egyik megkérdezte tőle: „Elveszett tán az Isten?” És egy másik: „Talán elbújt? Fél az emberektől?” És hahotázva nevettek. Erre a bolond villogó szemmel rájuk kiáltott: „Hová lett az Isten? Megmondom én nektek! Megöltük őt, ti és én! Gyilkosai vagyunk!”

Valaki összehasonlította a hitetlen ember életét az olyan motorral, amelyet nem olajoztak meg: mozog minden, de leég valami, és a fogaskerekek veszélyesen elkopnak...

► Ne hamarkodjunk el, hogy az Isten-gondolatot kiiktassuk életünkéből. Ha komolyan gondolkozunk, nyitva kell tartanunk számára továbbra is egy ablakot, föl kell tennünk magunknak kérdéseket, feleletet kell keresnünk rá. Ahogy Dag Hammarskjöld, az ENSZ volt főtitkára írta: „Isten nem hal meg azon a napon, amelyen elhatározzuk, hogy nem hiszünk benne, de mi meghalunk azon a napon, amelyen az Ő világossága nem ragyogja be életünket.”

Ideje, hogy „föltankoljunk”

► A serdülőkor az az időszak, amelyben minden döntésünket újra meg kell godnolnunk és jóvá kell hagynunk. Ezekben az években mintha megismételnénk eddigi életünket, mintha most kezdenénk élni. Ez nem azt jelenti, hogy azelőtt a dolgoknak nem volt értelmük, de legtöbbször mások adtak nekik értelmet: meglegedtél vele, hogy másvalaki támogasson, egy láthatatlan fonál vezessen, és már nem féltél. A hit is ilyen megnyugtató ajándék volt. Talán nem imádkoztál sokat és nem mentél el mindig a templomba, de Isten nem volt probléma a számodra, és magától értetődően hittél benne.

► „Újra föltankolni” viszont azt jelenti, hogy hitednek új alapokat adsz, sőt, talán először életedben elkezdted valójában élni a hitet. Talán valaki korodbeli azt mondja: „Elvesztettem a hitet”. Lehet, hogy sosem volt neki, legalábbis nem igazi és egyéni hite. Talán csak néhány jámbor szokása volt, amivel a lelkiismeretét megnyugtatta. Mindez fontos, de a hitből élni sokkal többet jelent, mint „jó gyerekek lenni.”

► Ha el akarsz kezdeni hinni, akkor önmagad szemében tiszta lappá kell lenned, rátenned a serpenyőre mindazt, ami vagy és amid van. Ha félsz ettől a kalandtól, ha félsz, hogy becsapnak, akkor a hit nem neked való. Ha azt gondolod, lehet úgy hinni, hogy semmi ne változzék meg életedben, akkor soha nem fogod megtenni a döntő lépést. El kell szakítanod néhány fonalat, új gondolatvilágot kell elfogadtatni magaddal, más módon kell terveket szőned. És mindenekelőtt vissza kell nyerned önmagadat, mert túlságosan „magunkon kívül” élünk, szórakozottak vagyunk, vagy ha akarod: ide-oda sodor a fogyasztói társadalom, mint a tehetetlen bábukat. Valaki azt mondta: Nem igaz, hogy a mai emberek nem hisznek... a baj ott van, hogy elfelejtik az Istent, mint ahogyan a kulcsaikat vagy az esernyőjüket elvesztik.

Ha új szemmel akarod látni a hitet, kezdedbe kell vened életedet, lassított iramban kell figyelned, magadba kell térned. Kérdezd meg önmagadtól, mit is kezdhetsz magaddal, az evangéliummal, Krisztussal, másokkal...

► Ebben a kísérletben biztosan olyanokra is bukkanasz, akik el akarnak gáncsolni vagy másfelé akarnak terelni téged: talán éppen legjobb barátaid lesznek ezek, olyan emberek, akik úgy döntöttek, hogy becsukják szemüket a fontos elhatározások előtt; vagy olyanok, akik nem képesek komoly dolgokról tárgyalni.

De ebben a keresésben Isten ragyogó arcával is találkozni fogsz.

„Nem tudnánk elindulni Isten keresésére, ha nem éreznénk önmagunkban, hogy Ő minden időktől fogva keres minket, sőt megtalált már minket, hogy hisz bennünk akkor is, ha úgy érezzük, hogy nem hiszünk Őbenne.” (A. J. Cronin)

Az élet Istene, aki téged szabadnak és értelmesnek teremtett, eléd jön és kísér téged ebben az istenkeresésben. Ne félj találkozni Istennel, ne félj „kihívni” Őt merész kutatással: valami történni fog.

Beszéld meg barátaiddal

A hit érdekesítő téma. De nem mindig vagyunk készek arra, hogy mások előtt kitergessük legszemélyesebb problémáinkat. Az alábbi kérdéseket csak akkor beszéljétek meg közösen, ha mindenki komolyan veszi a többieket. Máskülönben okosabb, ha mindenki magában felel a kérdésekre és aztán fölolvassátok a legérdekesebbnek tűnő feleleteket, hogy megindulhasson a vita.

1. Számodra is probléma, hogy továbbra is higgy?
Mi gátol abban, hogy meggyőződéssel tudj hinni?
Mi változna meg életedben, ha komolyan elkezdenél hinni?
2. Ki neked az Isten?
Volt már „megrázó” élményed vele kapcsolatban?
3. Aki Istenben hisz, annak el kell hagynia a világot?
Milyen viszonyban áll a hívő ember a természettel?
És a többi emberrel?
4. Mit kellene tenned hited teljes megújításáért?
5. Mit jelent: „a hit ajándék”?
Miért kell hinni?
Próbáld kielemezni, felsorolni: mit nyer az, aki hisz?
6. Milyen összefüggés van a hit és az imádság között?
És mi a kapcsolat a hit és a szentmise, a szolgálat, a szociális segítőkészség között?
7. Mi a különbség a kisgyermek és a serdülők hite között?

II. rész: Összehasonlítás – Hited kivizsgálása

A lélek mélységében

► Ma az orvostudomány rohamléptekkel fejlődik. Computerrel minden sejtedet átkutathatja és fölfedezhet rejtett bajokat, sőt a legtöbbjét már előre is látja.

Viszont a computer nem veszi észre az érzelmeket, félelmeket, kisebbségi érzéseket, a lélek zavarait. Ha át akarod világítani lelkedet, akkor pszichológushoz kell menned: annak segítségével megismerheted lelki bajaid elrejtett okát, viselkedésed titkos mechanizmusát. De vannak olyan területek is, amelyeket sem a computer, sem a pszichológus nem ér el, márpedig ezek teszik ki éned legértékesebb részét, amelyből tulajdonképpen élsz: olyan valóság ez, amely meghatározza döntéseidet, beállítottságodat, terveidet. Ez életednek bölcséleti szintje. Nemcsak sejtek és szálak, illetve többfajta viselkedésmód összessége vagy; hanem személyiség, aki tudakozódik és elhatározásokat tesz, eldönti, milyen felnőtt akar lenni.

► A te életkorodban valószínűleg egyre kevesebben lesznek azok, akik ezen a vonalon gondoskodnak rólad, akiknek szívügye, hogy milyen alapvető beállítottságod van, akik segítenének neked bátor és döntő elhatározások meghozatalában.

Holnap talán tisztességes, emberszerető egyén leszel vagy pedig önkényes apró vágyaid kielégülésének áldozata. Ez attól függ, hogyan döntesz: milyen irányba vigyen a jövő.

A hit szintén ahhoz a világodhoz tartozik, melyet nem mutat ki a röntgensugár és a legpontosabb lélektani fölmérés sem. Azonkívül senkinek eszébe sem jut, hogy vizsgálat alá tegye hitedet, akkor sem, ha a te korod éppen a legalkalmasabb lenne arra.

Mit jelent kereszténynek lenni? Hogyan lehet megtartani a hitet a te korodban, ebben a túlgépesített társadalomban?

Kemény, nehéz kérdések ezek, amelyek elől sokan elfutnak, mert nagyon sokra köteleznek. Pedig mindenkinek föl kellene tennie önmagának ezeket a kérdéseket, legalább egyszer életében. Mert valójában lehet boldogan élni ezer nehézség és nélkülözés között, beteg szervezettel is (ismertél talán te is ilyen embereket, akik mégis tele voltak életörömmel); viszont hit és cél nélkül, konkrét eszmények nélkül az élet kimondottan kíméletlenné válhat, sőt talán kibírhatatlan teherré is.

Továbbjutsz-e vagy megbuksz a hit iskolájában

„Ma reggel történt; mintha megnyílt volna a szemem, egyszerre fölfogtam életem célját. Lázadás van egész bensőmben...” (Marcello)

Elfogadni a hitet sohasem békés valami, nem akármilyen elhatározás. Néhány serdülőnek sikerül látszólag minden törés nélkül továbbfejlesztenie hitét, de a hit maga minden esetben mélyreható változást hoz magával, amelyet nem lehet komoly ráállás és teljes bevetés nélkül megvalósítani.

Olyan, mint amikor először leszünk igazán szerelmesek: a szívünk hevesen ver és nyugtalanok vagyunk, mintha teljes egészében kisajátított volna valaki magának. Az igazi találkozás Istennel szintén olyan, mint két szerető lény találkozása, és ugyanolyan érzelmekkel jár. Ugyanabból az erős meggyőződésből születik, hogy a másik nagyon fontos számunkra.

Miért nem hisz, aki nem hisz?

Két újságíró végigjárta Olaszországot és többszáz 15 és 25 év közötti fiattól megkérdezte: magyarázzák el, miért hisznek, vagy pedig miért utasítják el maguktól a hitet.

A megkérdezettek egyharmada, fiatalok, akiket az iskolában, vonaton, utcán, munkahelyen kérdeztek meg, azt mondta, hogy nem hisz. Az alábbiakban felsoroljuk a fölhozott kifogásokat:

„Nem hiszek, és kész.”

„Ezt a problémát másokra hagyom. Nem hiszek, mert ezek a dolgok nem érdekelnek.”
(Doriano)

Sokan azok közül, akik ezt választották, hozzáfűzték, hogy még sohasem foglalkoztak komolyan Isten gondolatával.

„Nem szeretem a keresztényeket.”

Néhányat elriasztott a „félíg-keresztényekkel” való kapcsolat. Csalódtak az ellentanúságok miatt:

„A hívők nagyon gyöngé emberek, önmagukban sem bíznak, szükségük van hátvédre, félnek a holnappal, a jövővel szembenézni.” (Stefania)

„Félkeresztényekből már több van, mint kellene: jobb, ha nem tartozom közéjük még én is!”
(Luca)

„Nem hiszek, mert régebben kényszerítettek rá.”

Volt, aki azért tiltakozott a hit ellen, mert nevelői valamikor életében vallásosságra kényszerítették.

„Nem hiszek Istenben, mert születésem óta kényszerítettek, hogy higgyek.” (Fabio)

„Képzeld, valahányszor elmegyek a misére, ötezer lírát kapok szüleimtől: elmegyek hát, de gondolhatod, mennyire érdekel!” (Daniela)

„Isten nem létezik, csak kitalálták, hogy van.”

„Mindez rendben volt évszázadokkal ezelőtt.” (Roberto)

„A hit ostobaság, azok találták ki, akik biztosítani akarták hatalmukat az emberek fölött.”
(Carola)

„Isten léte nem fér össze a tudománnyal.”

„Nem hiszek, mert elektronikát tanultam, és ott minden csak tudomány, nincsen Isten és angyalok.” (Alfio)

„Nem hiszek a csodákban, csak a tudományban.” (Alida)

„Nem hiszek, de boldog sem vagyok.”

„Üresnek érzem magam, mert nem vagyok képes hinni semmiben sem.” (Marco)

„Élni vagy nem élni számomra ugyanaz.” (Aurora)

„A fiatalok sok mindenre gondolnak: a munkára, az autóra, a szórakozásra, de nincsenek megalégedve.” (Patrizia)

„Nem hiszek Istenben, mert semmiben sem hiszek.”

„Pillanatnyilag semmiben sem hiszek.” (Carlo)

„Muszáj valamiben hinni, hogy élni tudjunk? Én nem hiszek és mégis élek.” (Daniela)

„Csak az emberekben hiszek.”

„Csak önmagamban hiszek.” (Stefano)

„Hiszek az emberekben, bár már nem egyszer csalódtam bennük: hiszek az egyszerű emberben, akivel az utcán találkozom...” (Ennio)

„Az emberekben hiszek, Annában, Valentiában, önmagamban...” (Gianni)

„Végeredményben az emberiség története mindig a haladás története volt, akkor is, ha néha visszaesések is akadtak: de tulajdonképpen mindig minden jobb lett, és ez az, amiben hiszek.” (Mario)

A „gyerekes hit”

► Nem kevés serdülő hozzáidomul valamiféle hithez és így cipeli tovább félig-meddig keresztény módra, de elkötelezettség és meggyőződés nélkül. Megértik, hogy fontos dolog a hit, és ezért nem vonják kétségbe. Azt gondolják: ez apám és anyám hite; ne csináljunk belőle sok problémát: ha nekik jó volt, nekem is jó lesz. Tulajdonképpen vasárnapokon misére járni és becsületesnek lenni: jó szokás. Sokan így tartják meg a keresztény hitet és gyakorlatát. De ez csak megszokásból eredő gyerekes hit: nem engedik erősödni, elmélyülni, kerülik a személyes állásfoglalást vele szemben.

► Ilyen például azoknak a felnőtteknek a hite, akik eljárnak a misére, de alig hisznek az imádság erejében; azok hite, akik templomba járnak, de kerülik a papokat; azoké, akik a vallásos gyakorlatokat jól mutató külsőségnek tartják, de távol állnak az átélt hittől és kerülik a kényelmetlen döntéseket.

► Ilyesféle azoknak a serdülőknek a hite, akik imádkoznak, amikor félnek, hogy feleltetés lesz, vagy ha elhagyja őket a barátnőjük. Csak akkor mennek misére, ha „jó fej” a pap, vagy gitáros mise van.

► Sok felnőttet ismerhetsz, főleg az öregek között, akik ilyen hitben élnek őszinte meggyőződéssel. De nem lehet ilyen egy értelmes és modern fiatal hite: csak ostoba és felületes életmódra vezetne.

Ha hitedet nem fejleszted tovább a serdülés éveiben, akkor érintetlen, de üres marad, s előbb-utóbb megmutatkozik, milyen selejt. Ha helyes és normális, hogy egy kisgyermeknek gyermekes hite legyen, akkor ugyanannyira logikus, hogy a fiataloknak korukhoz képest érettebb és súlyosabb hite legyen.

„Végeztem a hittel”

► Nagy számban vannak azok a fiatalok, akik gyakorlatilag lezárták a vitát a hitről és más útra tértek. Mivel úgy gondolják, hogy a hit gyerekeknek való és nem ismernek elegendő okot, hogy tovább higgyenek, megelégedik a „hiábavaló játékot” és abbahagyják a misére járást, az imádságot, a törekvést, hogy életüket valami módon megosszák avval a „felsőbb lényel”, akit Istennek nevezünk.

„Három évvel ezelőtt még azt lehetett mondani, hogy hívő voltam, vagyis misére jártam és hittant tanultam. Most, miután átestem egy krízisen, ha rá is jövök, hogy hibázom, mégsem megyek többé a templomba és igyekszem magamtól megérteni azt, amit soha meg nem magyaráztak nekem. Nem bízom abban, amit az egyház mond.” (Lucia)

„Vitatkoztam erről a dologról barátaimmal. Némelyik azt mondta, hisz az Istenben, mert hinnie kell valakiben. Bevallom, ez nem az én esetem. Nagyszerűen megvagyok így is.

Becsülöm, aki valóban hisz, de nem bírom a bigott vallásosság néhány formáját. Van, aki azt mondja, ez előfordul magamhoz hasonló 15-17 évesekkel. Talán majd elmúlik.” (Carlo)

► Néhányan idővel a parapszichológia, a jóga, a buddhizmus vagy spiritizmus felé fognak fordulni... És olyan is van, aki Istenből kimondottan személyes ügyet csinál: kitalál magának egy önmagára szabott Istent, sajátmaga képére és hasonlatosságára:
„Isten? Mindenek fölött áll, mint a szférák zenéje, amolyan disc-jockey, aki fölemel az egekig. Isten a diszkóban található, nem a templomban. Ha van, akkor itt van.” (Gianni)

Isten nem ilyen

► A hinni-nem-tudás, sőt az ateizmus nem mindig felületességben vagy rosszindulatban gyökerezik. Néhány esetben azok, akik magukat hitetlennek vallják, csak bizonyos vallással szembeni kritikus magatartásból teszik, vagy olyan keresztények életére reagálnak így, akik „inkább elrejtik, mint föltárják Isten arcát” (II. Vatikáni Zsinat: Az egyház a mai világban, 19). Ma olyan érett-gondolkodású világban élünk, amely számára némelyik Isten-kép elfogadhatatlanná vált. Például:

A „superman” isten,

- aki csak hézagpótló, aki eléri azt is, amit az ember nem ér el;
- aki csak varázsló, kész mindig közbelépni, ha bajba kerülsz, szükségleteid pontos mintája szerint;
- olyan isten, akire már semmi szükség nincsen, ha az ember megtanult a maga lábán állni.

Az Ezeregyéjszaka istene,

- akihez a számtandologozatnál fohászkodsz;
- a jó műsorú isten, vagyis a „megkapó” szentmiséké;
- az „aszpirin” isten, aki elvesz minden szenvedést.

Az „erkörcsvédelem” istenképe:

- ez az isten irigy az emberekre és kedvteléseikre;
- ellensége a szerelemnek, barátságoknak, szabadságnak;
- a megszokások istene, retteg minden új tapasztalattól és mindenütt veszélyt lát;
- a tilalmak istene, aki megbünteti gyöngeségeidet;
- a kiskorúak istene, aki helyettesíti az egyént minden döntésben; bábszínház-rendező, aki zsinóron vezeti az embert és előírja minden mozdulatát;

A filozófusok istenképe:

- a „legtökéletesebb” lény. A felhők fölött lebegő isten, aki nem törődik a földdel, minden igazságtalanságot elfogad, minden igazságszolgáltatást „odaátra” hagy;
- ez az isten nem tartja fontosnak az emberi fölfedezéseket, az életet mellékes dolognak tekinti;
- aki a kereszteteket: a földrengéseket és katasztrófákat küldi;
- ez az isten a múltat jobban szereti, mint a haladást, és fél az egyenjogúsítástól.

► Az emberek minden időben készítettek maguknak istenségeket a saját szükségleteik és félelmeik szerint:

*„Senki sem látta Istent soha.
Ő láthatatlan és örök.*

Bármelyik vallásban, a kereszténységben is, Isten mindig könnyen fölcserélhető valami sajátképzésmű elképzeléssel. Veszélyes kockázat Istent alkotni saját képünkre és hasonlatosságunkra, ahelyett hogy állandó keresésben élnénk”. (Olasz katekizmus)

Isten viszont nem fogadja el ezeket a hamis képmásokat. Azt mondja: „Nem vagyok olyan, mint a ti istenetek: ezeket ti magatok alkottátok.”

Isten nem ilyen. A hit nem az embertől születik, hanem Isten ajándéka és legteljesebb formájában a názáreti Jézus szavain keresztül jut el hozzánk. Vitassátok meg egymás közt Istennek ezeket a hamis képmásait. Próbáljátok az igazi Isten képét fölvázolni.

► Azok között, akik szakítottak a hittel, a közelmúlt történelme sok nagy emberének nevét is találhatod. Ha a múltban az „ateizmus” szinte nem is létezett, manapság divat ateistának vagy kételkedőnek vallani magad. Ha valóban utána nézünk ezeknek az ateistáknak, észre vesszük, hogy sokszor olyan vallást hagytak el, melyet soha nem is ismertek igazán. Tény az, hogy elhagyni a hitet nem olyan egyszerű, mint szendvicset készíteni. Ha a hinni-tudáshoz szükséges egész személyiségünk bevetése, akkor annak, aki leveti a hitet, meg kell találnia másutt a választ az élet alapvető nagy kérdéseire.

„Vallás nélkül az ember szabad, ez eleinte kellemes érzés. Nincs többé lelkiismereti probléma és nincsenek tilalmak. Csak később jön a borzadály. Szabadok vagyunk, de káoszban élünk, meg nem magyarázott világban. Mintha a sivatagban lennénk szabadok”. (M. West)

A „harmadik út”

► A hit felé egy „harmadik út” is vezet. Ez nem titkolja a nehézségeket, amelyekkel a hit felé vezető úton vagy egyéniségünk növekedése folyamán találkozunk. Helyénvalónak tartja, hogy a serdülő rákérdez hitére és 15-17 éves korában nem hajlandó tovább játszani a „jó gyerek” szerepét. De nem fogadja el azt sem, hogy egy vállrándítással lezárjuk a vitát a hitről, rövid úton visszautasítva ezzel minden kísérletet a hit elmélyítésére.

A „harmadik út” abból indul ki, hogy elismeri a serdülőkor kritikus pillanatait, de ugyanakkor a hit és az Isten valóságát is, úgy ahogy van, és nem értékeli alá ezek jelentőségét.

► Az igaz hit mindenekelőtt annak ismeri Istent, aki Ő valójában, és így imádkozik Hozzá: „Mit akarsz, hogy tegyek? Mit kell tennem, hogy hitemet új fényben lássam?” Mert a hit Isten ajándéka, és az Ő ajándékait térden állva kell elfogadni.

Nem nehéz Istenből elvont és távoli lényt alkotni, olyan „erőt”, amelyhez szólhatunk; viszont nehéz Őt élő személyként elfogadnunk. Állandóan akadályokat találunk önmagunkban: félünk, hogy Isten túl sokat kér tőlünk, félünk, hogy kinevetnek. Egy kis jóakarattal képesek vagyunk másokat elfogadni, megérteni, hogy milyen fontos a szeretet, vagy valami módon tevékenykedni a szegények, a harmadik világ érdekében. De nehéz elkötelezni életedet Istennek, elfogadni Őt, mint vitán fölüli valóságot.

Az új hit

► Amíg valaki meg nem érti, hogy Isten nálánál nagyobb valóság, és hogy készséggel, alázattal, keresve kell kitérnie előtte ahhoz, hogy találkozni tudjon vele, addig nem sikerül megtérnie a hitre. Akinek van hite, az nem igyekszik Istent a maga méreteire csökkenteni,

bilincsbe verni, saját szolgáljává tenni; inkább odaajándékozta saját életét, „kockára teszi” azt Istenért, és cserébe új életkedvet, új életet kap.

„Meg kell találnom a bátorságot, hogy többet kockáztassak, mert nem bírom tovább ezt a félig-meddig életet. Meg kell találnom Istent, különben nincs értelme életemnek. Az idén sokfajta életmódot ismertem meg, nyitott szemmel jártam, és rájöttem, hogy az az élet ér a legtöbbet, amelyet Isten javasol; de még sincs hozzá merszem, hogy megpróbáljam. Nem is egy nap feladata ez, hanem hosszantartó munka, amelyet türelemmel kell elvégezni.”
(Giuseppina)

Beszéld meg barátaiddal

1. Nem mindig könnyű rájönni, hogyan lehetünk keresztények a mai társadalomban. Van, aki kereszténynek vallja magát és be sem teszi a lábát a templomba; van, aki nem keresi az igazságot, él mint egy play-boy és hívőnek tartja magát. Mások azt állítják, hogy aki bizonyos országokban keresztény akar lenni, annak forradalmárrá kell lennie, és azt gondolják, hogy lehet egy kézben tartani a géppisztolyt és a rózsafüzért.

Próbálgatok összeírni a keresztény ember jellemvonásait, amelyekről nem mondhat le: mire kell mindenképpen gondolnia, mit kell tennie, hogy keresztény volta ne legyen kétségbevonható?

2. A keresztény ember úgy él, mint a többiek, csak más szellemben, pontosabb elképzelésekkel. Mit jelenthet keresztény diáknak, keresztény gyermeknek, keresztény jóbarátnak lenni...?

3. A keresztény ember a mai világban arra is hivatást kap, hogy bizonyos jelenségeknek ellene mondjon: a fogyasztói fölfogásnak, a közömbös közvéleménynek, az irányított hírszolgáltatnak, a semmivel nem törődő környezetnek... Szerintetek mivel kell okvetlenül szakítania a mai fiatal kereszténynek, hogy szabad maradjon és másokat is ehhez segítsen?

4. A ti korotokban nem élhetitek meg magányosan a kereszténységet (van-e egyáltalán olyan életkor, melyben ez lehetséges?). Elképzelhetetlen közösségen kívül folytatni a hitéletet, magatokra maradni. Mi legyen nálatok a csoport legjellegzetesebb tulajdonsága, hogy egyházinak mondhassa magát? Ismertek-e ilyen közösségeket abban a körben, ahol éltek? Mi róluk a véleményetek?

III. rész: Válassz! Keresztény kerestetik

A kereszténység mint kaland

► Olyan korban élünk, amelyben szavak és jelszavak röpködnek: minden „fontossá” vált, minden iránt érdeklődni kell. A valóságban pedig kevés olyasmi akad, ami igazán megfog: hozzászoktál, hogy mindent lekicsinyelj, hogy minden valóságot az érdeklődés takaréklángon égő tüzének fényénél méricskélj. Össze kell szedned magad, hogy ne így kezeld hitedet is, hogy ne ezzel a felületes közönnyel nézd keresztényi életedet. Már úgyszólván elegendő vannak, akik rosszul képviselik vallásukat, akikről lerí, hogy maguk sem tudják, miért keresztények.

► Egy idő óta nehezedre esik hinni. Azt lehetne mondani, mindez nem is nagyon fáj neked. A hit szűk és kényelmetlen lett számodra: talán arra gondolsz, hogy elhagyod, úgy, mint ahogy sok mindent elhagytál, amióta nagy lettél. Ne siess hitedet azok közé a holmik közé dobni, amelyek a padlásra kerülnek:

„Az ember nem élhet, ha nem tud letérdelni. Nem tudná elviselni, senki sem lenne képes rá. Ha Istent visszautasítja, akkor fából vagy aranyból vagy elképzelésből készült bálványkép elé térdepel...” (Dosztojevszkij)

Mi életünk értelme? Mi általában minden élőlény értelme? Erre a kérdésre jó feleletet adni csak a vallás tud. Talán azt kérdezed: van-e egyáltalán értelme, hogy föltegyük ezt a kérdést? Azt felelem: „Ha valaki föltételezi, hogy saját élete és a hozzá hasonló emberek élete értelmetlen lehet, akkor az nemcsak szerencsétlen, hanem egyenesen életképtelen.” (A. Einstein)

► Néhány serdülő világosan fölfogja, milyen fontos, hogy tisztán lásson életcélja ügyében és válaszokat találjon kérdéseire; de van olyan is, aki úgy gondolja, joga van ahhoz, hogy elhagyja a hitet. Sőt emancipációja jeléül veszi:

„Nem az én hibám, hogy keresztény vagyok. Kiskoromban megkereszteltek, és nevemben megfogadták, hogy keresztény módon fogok élni. De volt erre joguk? Nem az én szabadságom megsértése ez? Még mielőtt elkezdtem használni az eszemet, már azt mondták nekem, hogy egy jó keresztény ezt nem teszi, azt nem mondja; később még azt is mondták, szégyelnem kell magamat azért, amit mondtam, mert én keresztény vagyok... Egyszóval először rám erőszakolták a kereszténységet, most pedig megkövetelik, hogy keresztény módon éljek is. Helyesnek tartod ezt?” (Alberto)

A személyes hit felé

► Más fiatalok nem adják rá magukat erre a hiábavaló panaszkodásra, visszautasítják a túl gyors és felületes döntést. Számukra a hit nem egyszerűen teher, hanem út, amely az élet értelmezéséhez vezet: jobban meg akarják érteni a dolgokat, feleletet találni az új kérdésekre, amelyek égetően sürgetik őket:

„Tizenhárom éves koromban kezdtem el gondolkodni a vallásomról, és fölfedeztem magamban: komolyan szükségem van arra, hogy próbára tegyem. Igen, hinni akarok

Istenben, de nem tudok, ha nem teszem próbára hitemet. Olyan bizonyítékokat szeretnék, amelyek közelebb állnak hozzám, még valóságosabbak. Talán sokat várok.” (Monica)

Miért döntöttek a hit mellett?

„Nem könnyű megmagyarázni, miért hiszek. Ez olyasvalami, amit belülről érzek, velem növekszik. Ez az, amiből élek.” (Manuela)

„Ha ki kellene törölnöm életemből a hitet, amit annyi fáradsággal szereztem, nem lenne többé értelme, hogy éljek.” (Franco)

„Mióta hiszek, nem érzem többé magam porszemnek. A világ élő része vagyok, valamiért létezem, végre van okom arra, hogy belevessem magam az életbe.” (Marinella)

Ez néhány olyan fiatal tanúsága, akik a hitet választották, és vele megtalálták életük új értelmét. De mik is azok az indokok, amelyek ezeket a fiatalokat rávitték a hitre? Íme néhány indok:

„Nem fogadom el a hit nélküli életet.”

„Hiszek, mert nem elégít ki fertőzött és beteg társadalmunk anyagi életfölfogása.” (Alberto)

„Isten az egyetlen forrás, amellyel betelhetek. A jelen egyetlen bálványa sem nyújt nekem semmit, nem elégít ki.” (Fernanda)

„Minél mélyebbre süllyedünk, annál inkább holtpontra jutunk lélemben, annál inkább magunkra maradunk, kedvetlenség vesz erőt rajtunk, és annál inkább szükségét érezzük Isten szeretetének.” (Mario)

„Szükségem van Valakire, akiben hinni tudok.”

„Szükségem van Valakire, aki meg tud hallgatni.” (Marco)

„Szükségem van Valaki jelenlétére, Valakire, aki mellettem áll, akivel beszélhetek. Akinek boldog pillanataimban köszönetet mondhatok. Aki szomorú perceimben felém nyújtja kezét.” (Flavia)

„Nem hiszek az egyházban. De érzem, hogy függök Valakitől. Ezt az Istent néha szeretem, néha gyűlölöm aszerint, ahogy a dolgok mennek.” (Marina)

„Hiszek Jézusban.”

„Jézusban hiszek inkább, mint az elvont istenfogalomban.” (Sara)

„Hiszek Istenben, aki emberré lett, akit nem lehet kőbálványként imádni, mert meghalt értünk.” (Luana)

„Szeretném, ha egész életemben egyre közelebb jutnék ahhoz, amit Ő mondott és tett.” (Tullio)

„A hit segít nekem megváltoztatni a világot.”

„Az evangéliumot olvasva olyan erőt kaptam, amelyet azelőtt nem ismertem. Azért lettem orvostanhallgató, hogy életemet másoknak szentelhessem.” (Vincenzo)

„Mint minden fiatalnak, nekem is tetszik, ami izgalmas. Nincs izgatóbb dolog a Jézus Krisztusba vetett mély hitnél.” (Gabriella)

„Krisztus fölnyitotta szememet, megadta a lehetőséget arra, hogy másként lássam a világot, és megadta a jóakaratot, hogy jobba tegyem.” (Sara)

„A hit öröm.”

„Hiszek Istenben, mert a hit bizonyosságot ad arról, hogy szeret engem, és bár tökéletesen szokatlan életstílusra hív, mégis boldogságérzetet kelt.” (Sandro)

„Öt év óta teljesen megváltozott az életem. Azelőtt inkább komor voltam, nem volt sok életkedvem. Most olyan eszményképem van, amely betölti életemet. Már tudom, hogy van belső öröm.” (Elena)

► A primitív ember figyelte az eget, a holdat, a csillagokat és meg volt győződve arról, hogy Isten jósága tartja fenn őket. Magába szállt, fölfedezte az életet, és tudta, hogy az élet Isten ajándéka. A mai ember elvesztette egyszerűségét és elmélkedő érzékét. Keresi a vaslogikájú bizonyítékokat, és nem „egyezkedik”, ha valahol nem lát tisztán. Egy bizonyos szempontból a mai ember értelmesebb, „felnöttebb”. De hitéletünk forrása nem a matematikusok szigorúan következetes okoskodása. A hit nemcsak intelligenciánkat igényli, hanem egész személyiségünket. Mindenekelőtt olyan élettapasztalat a hit, amely három alapvető magatartást foglal magába:

- elfogadom a hitet, mint Isten ajándékát, amelyet az egyházon keresztül kapok;
- elhatározom, hogy új életet kezdek;
- átadom másoknak is az így kapott hitet.

Elfogadom a hitet

Ez elsősorban azt jelenti, hogy Isten indítja el bennem a hitre vezető folyamatokat; Ő az, aki először kitarja magát felénk, hogy részesedjünk életében; így azután hitünk végeredményben nem más, mint felelet az Ő hívására, szeretetének elfogadása.

► Az egész Szentírás Isten hűséges hívásának bizonyítéka, de egyben fölszólítás is az egyesülés ezen játékában való részvételre. Olyan fogalmakkal fejezték ki, amelyek a legkönnyebben voltak elfogadhatók a zsidó nép számára: Isten úgy jelenik meg népe előtt, mint vőlegény, jóbarát, pásztor, atya...

„Én, az Úr, a te Istened, én ragadtam meg jobbodat. Én szólok hozzád így: Ne félj! Én megsegítelek.” (Iz 41,13)

„Gyermek volt még Izrael, amikor megszerettem, Egyiptomból hívtam meg fiamat.” (Oz 11,1)

„Eljegyezlek magamnak örökre, eljegyezlek igazsággal, törvénnyel, jósággal és szeretettel.

Eljegyezlek hűséggel, hogy megismerd az Urat.” (Oz 2,21-22)

„Urunk, te vagy a mi Atyánk, mi vagyunk az agyag és te, aki formálsz, a te kezed műve vagyunk mindnyájan.” (Iz 64,7)

► Isten leginkább a názáreti Jézuson keresztül mutatja meg nekünk valódi arcát. Jézus tökéletesen megvalósítja a találkozást az embert kereső Isten és az Istent kereső ember között: Isten általa beszél hozzánk. Új és váratlan üzenet ez, szavakból, gesztusokból és döntésekből áll. Jézus „Isten szava”, amely emberré lett, Isten üzenete, amelynek az a rendeltetése, hogy minden időben elérje az embereket. Az apostolok kiválasztása és az egyház alapítása ezt a célt szolgálja: Jézus beszédeit folytassa a századok folyamán.

► Valóban, a föltámadás után az apostolok neki is fogtak ennek az egyedülálló nagy vállalkozásnak, eljutottak szavukkal mindenhová. Senki nem volt képes megállítani őket, vagy eltiltani szavukat. Hirdették Jézus életét, tanúi voltak mindannak, amit mondott és tett:

„Ámulatba esünk az első keresztények bátorságán, amellyel bizonyoságot tettek hitükről. Beszéltek a zsinagógákban és a templomokban, de a tereken és piacokon is, és ott is, ahol a pogányok összegyűltek imádkozni.” (Olasz hittankönyv)

Lassan fölfedezem Istent

„Azt hiszem, mindig a szabadságot kerestem. Kiskorom óta föl akartam építeni saját egzisztenciámat, magam akartam formálni életemet. Ezért a mindenféle tekintéllyel szemben megmérhetetlen természetemért tizenéves koromban kidobtak abból a katolikus közösségből, amelynek tagja voltam. Elhidegültem az egyháztól is, mert akkor a kereszténységből még csak annyit ismertem, amennyit a család kényszerített rám, és kényszer alól kibújni akkor szabadabbnak, felnőttebbnek tűnt.

Ahogy felnőttem, egyre jobban nőtt bennem mindennek az elutasítása, amiben valami kényszert láttam. De a szabadság, amit ezzel nyertem, nem elégített ki. A legkülönbözőbb ifjúsági csoportokba léptem be, de néhány hónap után meguntam őket, mert a szabadság mellett igazi barátságot is kerestem. Senkinél nem találtam ilyenre.

Tizennyolc éves koromig boldogtalan voltam, és nagyon közömbösen néztem az élet elé. Ebben a lelkiállapotban voltam, amikor jóbarátokkal tett kirándulás alkalmával 100 km-es sebességgel hajtottam egy régi „Fiat 500”-ast, kidurrint az egyik első kerekem, és nagyot bukfenceztünk.

A baleset megrendített és elgondolkoztatott, nem annyira azért, mert bele is halhattam volna, hanem mert meghaltam volna anélkül, hogy valamit fölépítettem életemben. Visszagondoltam arra az Istenre is, akit gyermekkoromban tisztán csak daczból félretettem. Úgy adódott, hogy elmentem egy ifjúsági összejövetelre, amely egész napig tartott. A napról semmi nem maradt emlékezetemben azon kívül, hogy mély benyomást keltett a szónokok közötti őszinte barátság. Kezdtem velük járni. Keresztények voltak, de sohasem követelték, hogy olyan legyenek, mint ők. A kapcsolat velük egyszerű, de valódi volt. Itt éreztem először, hogy vannak emberek, akik szeretnek engem. Segítségükkel lassan fölfedeztem Istent. Nem olyan Istent, akinek sekrestyeszaga van, de nem is a régi szertartások Istenét, hanem az igaz, élő Istent. Az Istent, aki olyan, mintha bátyám lenne.” (Rino)

Az egyház kétezer éve folytatja küldetését. A hívők közössége egyre nő és erősödik, újra és újra elfogadtatja az Igét, továbbadja ugyanezeket az igazságokat, tanúságot tesz ugyanarról az életstílusról.

► „Elfogadni a hitet” tehát ezt jelenti: elismerni, hogy a hit ajándék, amit olyasvalakitől kapok, aki előttem ugyancsak másoktól kapta.

Talán zavar az a tény, hogy rád erőltetnek egy csomó igazságot és életstílust, amit neked hűségesen tovább kell adnod másoknak. Ez a gond személyednek túlzott és indokolatlan fölértékeléséből származik, mert csak azt a „hit-rakományt” tudjuk továbbadni másoknak, amelyet személyessé tettünk azzal, hogy valóban éltük is azt. Nem lehet a hitet másoknak továbbadni, ha nem lett része életünknek, ha nem lett személyes meggyőződésünk.

A hit tehát kapott ajándék, „tegnap”, amely folytatódik, hagyomány. De ugyanakkor termékeny újdonság, mert folytonosan megtestesül, átvéve a stílust, formát, kifejezést a keresztények minden újabb nemzedékétől. Elég arra gondolni, hogyan élte ugyanazt az evangéliumot a századok folyamán pl. Szent Ferenc, Don Bosco, kalkuttai Teréz anya, Kolbe atya...

Tiszta lappal kezdheted

► Jézus mindig arra hívta, az embereket, hogy tagadják meg múltjukat, ha Őt akarják követni. A kereszténység történetében sokan adtak erre példát. Tudjuk, mit tett Jézus Péterrel, aki megtagadta, vagy Pállal, az első keresztények üldözőjével, Ferencel, akit megrontott a gazdagok világa...” (II. János Pál)

Beszéld meg barátaiddal

1. Olvassátok el újra, mit mondott Alberto (22. o.). Számára a kereszténység kibírhatatlan teher, követelmény. Mit szóltok ehhez? Ellenkezése logikus volt-e vagy gyerekes? Mit válaszolnátok neki?
2. Barátok előtt hívőnek mutatkozni néha kellemetlen: szégyeljük föltárni magunkat, saját elképzeléseinket, attól tartunk, hogy elszigetelődünk, hogy „bigottnak” tartanak minket. Hogyan találjuk meg a helyes magatartást? Szabad-e megalkudni ezzel a félelemmel? Ha igyekszünk nem elveszíteni mások barátságát, ez már olyan biztosan meghasonulásba kerget?
3. Manapság sokkal nehezebb a hitet élni. Milyen „támogatásra” van szüksége a felnőtt embernek, hogy továbbra is hinni tudjon? Kikhez igazodhat? Mit találtok legfontosabbnak ebben a kérdésben?
4. *„Osztyalyunkba jár egy fiú, aki ateistának mondja magát. De ő az, aki a legjobban beveti magát a vitákba a hittanóra alatt is.” (Carla)* Mi az oka annak, hogy annyi fiatal, aki magát kereszténynek vallja, nem tud komolyan foglalkozni a hit kérdéseivel és kevésbé aktív az adott helyzetekben is?
5. Az egyház lendülettel és az újdonság varázsával, kétezer éve hirdeti az evangéliumot, de ugyanakkor mindenféle ellentmondással és korlátoltsággal, amely emberségünkhöz tartozik. Az egyház keretén belül vagyunk keresztények. Ez néha lelkesítő, néha problematikus. Melyek a pozitív oldalai egyháztagságunknak? Van-e az egyház életében valami, ami nektek problémát okoz, amivel nem tudtok egyetérteni? Mit kellene tenni?

Apostollá lenni

► *„Aki eltelt az örömhírrrel, az magától továbbterjeszti. Itt a bizonyíték rá: elképzelhetetlen, hogy valaki elfogadja az Igét, anélkül, hogy ne legyen maga is tanúja és hirdetője.” (VI. Pál)*
A keresztény olyasvalaki, akire Isten rábíz más embereket, és a szeretet első megnyilvánulása biztosan az, hogy másoknak átadja a saját hitét, a kapott boldogságot.
„A hit létszükséglet lett számomra. Az egyetlen cél, amely meg tudja menteni a létet. Nem tudom, hogyan élhetnék tovább anélkül, hogy hinnék.” (Silvana)

Az élet tanúságtétele

Hited legelső bizonyítéka: új élet kezdése.

„Hol vannak a keresztények? Hogyan lehet őket fölismerni? Jelenlétük ebben a világban egyáltalán nem hasonlít egy mindent megrendítő vízözönhöz; inkább olyan, mint a csendes eső, amely finoman és észrevétlenül minden talajon átszűrődik. A keresztények titokzatos módon arra kaptak meghívást, hogy a béke és a remény magvetői legyenek. Ki tud ellenállni a szeretetnek? A keresztények ezen tanúságtétele, bármilyen csendes is, már magában véve is erős és hatásos hirdetése Jézus evangéliumának.” (Olasz katekizmus.)

Az ige tanúságtétele

► Szavakra is szükség van az igehirdetésnél, bátorságra, hogy beszéljünk, amikor erre szükség van.

„Hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak róla, ha nincs, aki hirdesse... A hit tehát hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus tanításából.” (Róm 10,14.17)

Beszéld meg barátaiddal

1. Keressetek föl egy híres templomot vagy kegyhelyet; nézzétek meg a festményeket, szobrokat, díszítéseket, föliratokat... Keressétek a hit jeleit a múltban. Hasonlítsátok össze a mai keresztények hitéletével.
2. Rendezetek ima-összejövotelt, csöndes-napot, amelyen újra átgondoljátok saját hiteteket és valami komolyabb elhatározást érlelhetek.
3. Plébániátokon van fiatal hitoktató, aki a legkisebekkel foglalkozik. Mi a véleményetek róla? Miért fáradozik ezért? Beszéljetek erről vele.
4. Keressetek föl néhány felnőttet, akik plébániátokon sokat tevékenykednek. Kérdezzétek ki őket saját elhatározásaikról, a közösségért végzett munkájuk fontosságáról.
5. Hogyan folyik le a hittanóra a ti osztályotokban? Hogyan lehetne értékesebbé tenni?
6. Szerkesszetez együtt egy imakönyvet: hogy imádkozzanak a mai fiatalok?
7. Létesítsetek közös kis könyvtárat. Keressétek ki a legértékesebb könyveket, amelyek elmélyítik bennetek a hitkeresés témáját.